

Duchowość umarła

Gościem specjalnym drugiej części Letnich Międzynarodowych Kursów Grafiki i Tkaniny Artystycznej PATA 2015 w Akademii Sztuk Pięknych jest prof. Kestutis Vasiliunas. W Galerii OdNowa można oglądać wystawę jego prac.

A są one dość niezwykle, co wynika z niecodziennych połączeń: zarówno jeśli chodzi o technikę - to drzeworyty na płachtach płótna, jak i o treść - motywy ze średniowiecznej sztuki religijnej sąsiadują z typowymi dla świeckiej współczesności. Wspólna dla wszystkich prezentowanych prac jest formalna prostota i mocny przekaz - krytyczny wobec naszej rzeczywistości. Zderzanie biblijnych postaci i współczesnych przedmiotów czy symboli obrazuje kontrast pomiędzy dawno minioną epoką duchowości, skupienia na rzeczach ważnych, uniwersalnych a aktualną rzeczywistością, w której człowiek koncentruje się na sobie i swoich potrzebach, raczej przyziemnych. Mistyczny znak krzyża zastępuje np. towarowy znak Coca Coli. Chrystus dźwiga swój i zarazem nasz krzyż nie pośród zaciekawionego, może współczującego tłumu, ale samotnie, idąc ulicą pomiędzy jadącymi taksówkami. "Duccio: Pocałunek" - to odwołanie do starego włoskiego mistrza i popularnego motywu dawnej sztuki religijnej - pocałunku Judasza (jak dla mnie to najlepsza praca na wystawie). Jeden całuje Chrystusa, wskazując go oprawcom, a następni, powieleni, już czekają w kolejce. Powielenie, mnożenie tych samych postaci powtarza się w pracach prof. Vasiliunasa. Można to odczytać następująco: wszyscy jesteśmy dziś tacy sami, a świat jest zhomogenizowany.

W "Roma VS Libya" także powtarza się ten sam obrazek. Płótno podzielone jest na dwie połowy. Pierwsza to "Roma" i widok lwa rozszarpującego na arenie skrepowanego człowieka. Druga to "Libya" i dokładnie ten sam widok, tyle że w innym kolorze. Dziś tak samo jak dwa tysiące lat temu prześladowane są wyznawców innych religii, ludzi o innych poglądach, odmieńców. Niczego się nie nauczyliśmy.

"Miłość" to tytuł przewrotny - plastikowy żołnierz raczej nie uczy miłości do bliźniego, wojna jest zaprzeczeniem ciepłych uczuć.

W kontekście innych prac "Martwa natura 1" i "Martwa natura 2" mogą odnosić się do ostatniej wieczerzy - z tym że tutaj nakryty stół to raczej zapowiedź zwyczajnej kolacji: "wielkiego żarcia". Z prac profesora można wyczytać, że w pewnym sensie dążymy do zagłady, zatem to może być ostatnia wieczerza ludzkości...

Przed niektórymi grafikami stoją surowe metalowe pojemniki z zabrudzoną czymś wodą. Kojarzą się z miejscem, w którym gdzieś w kościołach umieszcza się świeczki z modlitewną intencją. Tutaj pojemniki są puste. Duchowość umarła, nie ma kto się modlić ani do kogo...

Profesor Vasiliunas urodził się w Wilnie w 1964. W latach 1982-1988 studiował w ówczesnym Wileńskim Instytucie Sztuki. Profesor Vasiliunas pracuje na Wydziale Grafiki Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych. Jest dyrektorem „Bokartas”, kuratorem Międzynarodowej Wystawy Książki Artystycznej, członkiem „Europe 24” oraz „Scandinavia-Baltic Group”. Prowadzi działania artystyczne głównie na polu grafiki artystycznej, książki artystycznej, projektowania graficznego oraz instalacji.

Prof. Vasiliunas uczestniczył w wielu warsztatach i sympozjach, m.in.: „Międzynarodowe warsztaty sztuki”, Jyväskylä, Finlandia (1993), „Międzynarodowe warsztaty grafiki”, Angelholm, Szwecja (1994), „Międzynarodowe Warsztaty Grafiki”, Kloster Bentlage, Niemcy (2005), „Międzynarodowe kreatywne warsztaty książki artystycznej” w ramach programu „Wilno - Europejska Stolica Kultury 2009”, Akademia Sztuk Pięknych w Wilnie, Litwa (2009), „Międzynarodowe warsztaty grafiki”, Międzynarodowa Szkoła Grafiki, Wenecja, Włochy (2010), „Międzynarodowe warsztaty grafiki”, Centrum Grafiki Artystycznej Guanlan, Chiny (2010 - 2011), Sympozjum „Progetto ROS”, KAUS, Urbino, Włochy (2012), „II Sympozjum Druku Wypukłego”, Lipsk, Niemcy (2013). Wielokrotny stypendysta m.in. programów takich jak: Stypendium Ministerstwa Kultury Brandenburgii - artysta

rezydent, Kunstlerhaus, Wiepersdorf, Niemcy (1994), Stypendium Ministerstwa Społeczności Flamandzkiej - artysta rezydent, Centrum Fransa Masareela, Kasterlee, Belgia (1999), Stypendium Landu Salzburg - artysta rezydent, „Kunst Atelier”, Salzburg, Austria (1999), Stypendium Ministerstwa Kultury Litwy (2001-2002 i 2007).

Prace prof. Vasiliunasa prezentowano na ponad 30 wystawach indywidualnych na Litwie, w Niemczech, Holandii, Włoszech, Szwajcarii, Finlandii, Estonii, Francji i Rosji. Uczestniczył również w licznych wystawach zbiorowych w kraju i za granicą, m.in. „III Międzynarodowe Triennale Druku w Pradze” (2001), „Międzynarodowe Targi Książki Artystycznej”, Hamburg, Niemcy (2002), „Międzynarodowa Wystawa Grafiki Artystycznej w Japonii”, Nishio, Japonia (2004), „Litewska grafika artystyczna” (2005), Ambasada Litwy, Londyn, Wielka Brytania, „IV Międzynarodowe Targi Książki Artystycznej w Seulu”, Korea (2007), „XXIII Międzynarodowe Biennale Projektowania Graficznego”, Brno (2008), „Międzynarodowe Triennale Książki Artystycznej w Wilnie” (2000, 2003, 2006, 2009, 2012), „Between the Sheets: 2012 wystawa książki artystycznej”, Gallery East, Perth, Australia, „Międzynarodowe Triennale Grafiki - Kraków - Falun 2013”, Muzeum Dalarnas, Falun, Szwecja, „Współczesna sztuka druku: między tradycją a innowacją”, Galeria Philobiblon, Rzym, Włochy (2014).

Wiele z prac prof. Vasiliunasa otrzymało nagrody i wyróżnienia, m.in. tytuł Najpiękniejszej Książki Litwy w 2002, 2006, 2011 i 2012 r., II nagroda w „X Konkursie Europejskie Biennale Grafiki Artystycznej”, Brugge, Belgia (2005), Nagroda Saito - „Międzynarodowa Wystawa Drzeworytu w Kioto”, Japonia (2003), Wyróżnienie Jury - „Biennale Falu”, Muzeum Dalarnas, Falun, Szwecja.

Wystawa czynna do 22 sierpnia 2015.